

syitä olla liian vakavasti huolissaan tekstiähkyyn tukehtuvan ihmisparan puolesta. Tekstien arjessa sivutaan myös arkikielen kliseitä ja latteuksia, joten räsäkin on paikallaan yksi sellainen: asiat pakkaavat aina järjestykseen jotenkin. Kun ihminen ei enää pysty sopeutumaan, hän nousee kapinaan. Terveydenhoi-

toon liittyviin esimerkkeihin pitäytyen: aina kun synkästi povataan jonkin ilmiön tuhoisaa vaikutusta, mieleen muistuu se entisen lääkärin huomautus, että lääketiede kokonaisuudessaan perustuu ihmisen sitkeänhenkisyteen. Jokainen meistä voi tykönänsä miettiä, kuinka paljon valtaa on valmis teksteille anta-

maan. Olisiko riesa vai riemunaihe sellainen ihminen, joka saapuisi sairaalan poliklinikalle monisivuista etukäteishenkilö- ja terveydentilatietolomaketta heiluttaen ja vaatisi henkilökuntaa: Tulkaas joku sanomaan, mitä tässä lukee!

Mainio mies ja menettelevä kirja

PERTTI HEMÁNUS

Heikki Koski on mainio mies, enkä usko kuulevani vastaväitteitä. Hänen parhaita puoliaan on kyky ottaa ihmiset ihmisinä tuijottamatta puoluekantaan tai sen puutteeseen. Jotkin harvat poikkeukset eivät muuta asiaa. Poliittisesti hän sattuu olemaan sosialidemokraatti.

Opus alkaa asekatkennällä, johon Kosken maalaisliittolainen viljelijä-isä osallistui. Oma sukuni ei ollut millään lailla asiasa mukana. Kirjoittaja tulee lopuksi siihen tulokseen, että asekatkenta oli isänmaallinen teko mutta samalla ”aikamoista uhkapeliä isänmaan tulevaisuudella”. Olen samaa mieltä, erityisesti sitaattien sisällä olevasta päätelmästä. Myönnän muuten, että katkijat toimivat vakaumuksensa pohjalta, ja toisaalta Neuvostoliiton kanta paljastuneisiin tekoihin ei ollut kovinkaan kova, ei Koskenkaan mukaan.

Tunnen eräänlaista läheisyyttä Heikkiä kohtaan siksi, että olemme kumpikin syntyneet ja

kasvaneet Varsinais-Suomessa ja käyneet saman koulun, Salon yhteislyseon. Kun olin viimeisellä luokalla, Koski oli ensimmäisellä. Olemme tavanneet silloin tällöin, vain satunnaisesti.

Mainion miehen kirjakin menettelee, mutta siitä löytää myös huomautettavaa. Ensiksi ihmettelen sitä, miten vähän kirjoittaja kuvaa Porin vuosiaan. Kun hän tuli 27-vuotiaana SKDL:n vastustuksesta huolimatta tuon kaupungin sosiaali- ja sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajaksi ja kaksi vuotta myöhemmin ykköskaupunginjohtajaksi, nimitykset olivat perin harvinaisia, Porin kokoisissa kaupungeissa ehkä jopa ainutkertaisia. Jälkimmäinen valinta oli käytännössä yksimielinen.

Pori oli noina vuosina nykyistä suurempi kaupunki ja siellä vallitsi miltei täystyöllisyys. Kaupungin valtavat vaikeudet alkoivat silloin, kun sen suurteollisuus lopetti lyhyen ajan sisällä koko toimintansa siellä. Tie-

Heikki Koski
Virkamieshallitus, viinit ja
läänit
Like, 2005
287 s.

dän, että kovat kokoomuslaiset hyväksyivät nuo ratkaisut lähes orjamaisesti ja vaativat vain kaupungilta korvaavia toimia. Niitä on saatu, mutta vieläkin Porin väkiluku ei ole saavuttanut entistä maksimiaan ja tässä kaupungissa, maamme kymmenenneksi suurimmassa, työttömyysluvut sijoittuvat yhä ykköseksi.

En epäile, etteikö Koski olisi omalla johtokaudellaan tehnyt parastaan. Yllättävän vähän hän kuitenkin kirjassaan uhraa tälle tilaa. Saattaako olla paha virhepäätelmä kuvitella, että hän ei sittenkään ollut juuri kaupunginjohtajana parhaimmillaan? Sen sijaan Alkon pääjohtajana hän epäilemättä oli mitä erinomaisin, ja noiden vuosien kuvaus kuuluu kirjan par-

haaseen antiin. Hupaisaa on seurata esimerkiksi, miten moni tiukkasi häneltä, miksi Alko asettaa paremmille ravintoloille kovin korkeita ikärajoja. Vastauskai tiedetään: Alkon asettama ainoa ikäraja on 18 vuotta, mutta portierit yksinkertaisesti valehtelevat yleisölle. Tämän muuten myöntää myös ravintolaoloista väitöskirjan tehnyt tutkija.

Edelleen Kosken meriittejä ovat sisäministeriys virkamieshallituksessa sekä Länsi-Suomen läänin maaherruus. Voisin hyvin kuvitella, että hänet olisi sovittelun mestarina voitu nimittää ainakin virkamieshallituksen pääministerin tehtävään.

Toistan, että pidän Koskea

mainiona miehenä, mikä on jokaisen uskottava. Hänen kirjansa kuitenkin kärsii pikkutarkkuudesta sekä mielestäni liiasta ulkomaanmatkojen kuvailusta. Olen matkustellut itsekin nimenomaan Euroopassa erittäin paljon ja joskus satunnaisesti ehkä kaipaen vieläkin tuota rumbaa, mutta matkatkin ovat saavutuksiltaan rajallisia.

Monet käynnit Virossa, Unkarissa ja Latviassa ovat olleet upeita ja ansaitsevat kuvauksensa, totta kai. Osallistuminen Latvian vapautumiseen jää erityisesti mieleen.

Toisaalta tiedän, miten omassa työpaikassani Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksel-

la suhtauduttiin nimenomaan Neuvosto-Virosta tuleviin, joista ensimmäinen eli Marju Lauristin pääsi Helsinkiin vuonna 1977 ja sieltä hän kiellon vastaisesti matkusti Tampereelle. Laitoksen johtaja Kaarle Nordenstreng teki suurenmoisen työpanoksen järjestämällä tulijoille yhteyksiä, esiintymisiä, rahaa ja myöhemmin tilapäisasuntoja. Mitä hän on saanut tästä kiitokseksi? ”Bolshevikin” maineen ainakin eräässä viimevuotisessa kirjassa. Tämä suuttuttaa minua yhä, etenkin kun näen Kosken ja Nordenstrengin toiminnassa paljon yhteistä.

Suvaitsevaisuuden lyhyt oppimäärä

PASI PYÖRIÄ

Amerikkalaisen professorin Richard Floridan käsite luova luokka on hiljattain noussut oppialarajat ylittäväksi muotisanaksi. Vuonna 2002 ilmestyneessä myyntimenestyksessään *The Rise of the Creative Class*, jonka Anna Kontula arvioi YP:n numerossa 1/2004, Florida määritteli teknologian, tieteen, taiteen ja kulttuurialojen osaamisen keskeisimmäksi taloudellisen kilpailukyvyyn lähteeksi. Kun tähän yhtälöön lisätään vielä korkea suvaitsevaisuuden aste, menestyksekkään aluepolitiikan eväät ovat kasassa, Florida väittää.

Floridan ajattelussa on nimenomaisesti kyse aluepolitiikasta, koska hänen tutkimus-

ohjelmansa on avoimen normatiivinen. Tässä arvioitavassa teoksessa *Cities and the Creative Class* hän jatkaa edellisen kirjansa linjoilla korostaessaan luovuuden ja kulttuurisen moniarvoisuuden tärkeyttä paitsi taloudellisen kehityksen myös yhteiskuntasuunnittelun kantavana voimana. Floridan mukaan pelkkään kovaan tieteseen ja teknologiaan panostaminen ei riitä. Yhtä lyhytnäköistä on ymmärtää kaupunkisuunnittelu vain investoinneiksi kiinteään infrastruktuuriin. Kansainvälisesti menestyvät yritykset ja yliopistot tarvitsevat ympärilleen laajalti kulttuuripalveluja ja ennen kaikkea luovuutta tukevan ilmapiirin, joka suvaitsee

---

Richard Florida
Cities and the Creative Class
New York & London 2005
198 s.

niin etniset kuin seksuaalisetkin vähemmistöt.

Hieman yllättäen Floridan korostama suvaitsevuus on saanut kriitikot varpailleen. Floridaa on syytetty perinteisten perhearvojen polkijaksi, kristillisen kulttuuriperinnön vastustajaksi ja jopa homoseksuaalien ideologiseksi äänitorveksi, ja vain siksi että kirjoittaja on tutkimuksessaan löytänyt tilastollisen yhteyden eräiden amerikkalaiskaupunkien taloudellisen vetovoii-